บทที่ 2

การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามบทบาททางสังคมของผู้พูด

คำเรียกขานตามที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และอมรา ประสิทธิ์-รัฐสินธุ์ (2529:1) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า "คำเรียกขาน" คือ คำหรือวลีที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังก่อนที่ตนจะพูดเรื่องต่าง ๆ ด้วย เป็นคำที่แสดงระดับทางสังคมของผู้ฟังตามที่ผู้พูดมองเมื่อเปรียบเทียบกับตนเอง และมีรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ปรากฏนับตั้งแต่คำนำหน้า เช่น คุณ และจบลงที่คำลงท้าย เช่น ครับ ตัวอย่าง คุณนฤมลครับ นับเป็นคำเรียกขานคำหนึ่งหรืออาจมีรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่อาจปรากฏระหว่างคำนำหน้ากับคำลงท้ายก็ได้ เช่น นฤมล จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานในภาษาไทยที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่างนวนิยายไทยที่จัดพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2529 ถึง 2533 จำนวน 10 เรื่อง (ดูภาคผนวก ก.) ตามคำจำกัดความข้างต้น ผู้วิจัยรวบรวมคำเรียกขานตามความถี่ที่ปรากฏได้จำนวนทั้งสิ้น 3,572 ครั้ง และได้วิเคราะห์ส่วนประกอบคำเรียกขาน รูปแบบคำเรียกขาน การปรากฏของคำเรียกขานรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนการใช้คำเรียกขานตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ดังรายละเอียดที่จะเสนอต่อไปนี้

2.1 ส่วนประกอบคำเรียกขานในภาษาไทย

ในการวิเคราะห์ส่วนประกอบคำเรียกขานในภาษาไทยที่ใช้ปัจจุบันนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามแนวคิดของ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทิย์ และอมรา ประสิทธิ์-รัฐสินธุ์ (2529:15-17) ที่วิเคราะห์ไว้ว่า "คำเรียกขานอาจประกอบด้วยคำต่างๆ ตั้งแต่ 1 คำขึ้นไปซึ่งส่วนประกอบคำเรียกขานมี 7 ประเภทได้แก่ ชื่อ คำเรียกญาติ ยศ อาชีพ/ตำแหน่ง คำนำหน้า วลีแสดงความรู้สึก และคำลงท้าย " จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานในภาษาไทยปัจจุบัน พบว่าคำเรียกขานประกอบด้วยคำ

ต่าง ๆ ตั้งแต่ 1 คำขึ้นไป และส่วนประกอบที่ประกอบเป็นคำเรียกขานนั้นมี 7 ประเภทเหมือนกับที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์สินธุ์ พบในการศึกษาการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และได้ให้นิยามส่วนประกอบคำเรียกขานทั้ง 7 ประเภทไว้ดังนี้

ก. ชื่อ

ชื่อ เป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของคำเรียกขาน ชื่อ ที่เป็นส่วนประกอบนี้ครอบคลุมถึงชื่อทุกรูปแบบ ได้แก่ ชื่อตัว หรือ ชื่อจริง ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า First Name (ชื่อแรก) เช่น จันทนา สมศักดิ์ และ ชื่อเล่น หรือ ชื่อย่อย เช่น ตุ๊ก น้อย สุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานพบว่า ชื่อ ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็น ชื่อเล่น หรือ ชื่อย่อย เช่น นอง ภา เมธ รองลงมา คือ ชื่อตัว หรือ ชื่อจริง เช่น ระนอง ภาวลี สุเมธ แต่จำนวนการปรากฏของ ชื่อตัว หรือ ชื่อจริง ก็ไม่น้อยกว่า ชื่อเล่น หรือ ชื่อย่อย เท่าใดนัก

ข. คำเรียกญาติ

คำเรียกญาติ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Kin Term หมายถึงคำที่แสดงความสัมพันธ์โดยเชื้อสายหรือโดยการแต่งงานที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังที่เป็นญาติจริงหรือผู้อื่นที่ไม่ใช่ญาติ แต่ผู้พูดเปรียบเทียบว่าเหมือนญาติ เช่น เรียกแม่ว่า แม่ เรียกยายว่า ยาย หรือเรียกหญิงสูงอายุคราวยายของตนว่า ยาย เป็นต้น คำเรียกญาติบางคำ ได้แก่ คำว่า พ่อ แม่ ตา ยาย ที่ผู้พูดใช้เรียกบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ พ่อ แม่ ตา ยาย ของตน หรือไม่ใช่บุคคลที่สามารถเทียบได้กับ พ่อ แม่ ตา ยาย ของตน คำเหล่านี้ส่วนใหญ่ปรากฏหน้าชื่อและใช้เรียกลูกหลานหรือเพื่อน เช่น พ่อจุก ยายนิด เป็นต้น คำว่า พ่อ แม่ ตา ยาย เหล่านี้ไม่ถือเป็น คำเรียกญาติ แต่จัดเป็น คำนำหน้า ซึ่งเป็นคนละประเภทกับกลุ่มที่เป็นคำเรียกญาติ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานพบว่า คำเรียกญาติ ที่ผู้พูดใช้เรียกขานผู้ฟังมีลักษณะการใช้ตามคำนิยามที่กล่าวไว้ข้างต้น คือ ผู้พูดเรียกแม่ว่า แม่ เรียกชายสูงอายุคราวลุงของตนว่า ลุง และมีการใช้คำเรียกญาติอันได้แก่ พ่อ แม่

ตา ยาย เรียกขานบุคคลอื่นที่ไม่ใช่หรือไม่สามารถเทียบได้กับ พ่อ แม่ ตา ยาย ของตน เช่น ผู้พูดเรียกเพื่อนว่า ยายภา แม่เรียกลูกว่า พ่อไพ จึงถือว่า คำเรียกญาติดังกล่าวเป็น คำนำหน้า ตามคำนิยามที่กล่าวไว้

ค. ยศ

ยศ หมายถึงเครื่องกำหนดฐานะหรือ ชั้นของบุคคล ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Rank เช่น จ่า หมู่ พระยา คุณหญิง ในกรม เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานพบว่ามีการใช้ ยศ เรียกขานผู้ฟังเพียง 1 คำ คือ จ่า และมีการปรากฏเพียง 17 ครั้งจากข้อมูลทั้งหมด 3,572 ครั้ง

ง. อาชีพ/ตำแหน่ง

อาชีพ หมายถึงคำเรียกขานที่ระบุอาชีพของผู้ฟัง เช่น หมอ ตำแหน่ง ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Title หมายถึงฐานะหรือหน้าที่การงาน เช่น นายอำเภอ คำทั้งสองประเภทนี้จัดไว้เป็นประเภทเดียวกันเพราะมีความคาบเกี่ยวกัน เช่น คำว่า นายอำเภอ อาจถือได้ว่าเป็นทั้งอาชีพและตำแหน่ง คำว่า เพื่อน และ ทิด จัดไว้ในส่วนประกอบประเภทนี้ด้วย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานพบว่าคำที่ผู้พูดเรียกขานผู้ฟังซึ่งจัดอยู่ในส่วนประกอบคำเรียกขานประเภทนี้ในข้อมูลมีคำว่า หมอ ผู้จัดการ ผู้กอง รวมทั้งคำว่า เมีย ผู้วิจัยได้จัดไว้ในส่วนประกอบคำเรียกขานประเภทนี้เช่นเดียวกัน

จ. วลีแสดงความรู้สึก

วลีแสดงความรู้สึก หมายถึงข้อความที่ผู้พูดใช้เป็นคำเรียกขานหรือส่วนประกอบหนึ่งของคำเรียกขานเพื่อแสดงความรู้สึกพิเศษต่อผู้ฟัง เช่น ที่รัก น้อยยอดรักของพี่ เป็นต้น การจัดคำหรือกลุ่มคำเป็นประเภทวลีแสดงความรู้สึกนั้นถือเอาตำแหน่งของการปรากฏร่วมกับส่วนประกอบอื่น ๆ เป็นเกณฑ์สำคัญ กล่าวคือจะต้องเป็นคำหรือวลีที่ปรากฏท้ายชื่อได้และมีหน้าที่เหมือนส่วนขยายของกลุ่มคำ เช่น พี่ที่รักของน้อง น้องสุดที่รัก ซึ่งอาจยกได้เป็น คำเรียกญาติ+วลีแสดงความรู้สึก

(พี่+ที่รักของน้อง น้อง+สุดที่รัก) แต่ไม่อาจแยกเป็นรูปแบบดังกล่าวได้ เนื่องจากทั้งวลีนั้นมีการปรากฏหลังชื่อได้ เช่น สุจริตพี่ที่รักของน้อง สายใจน้องสุดที่รัก เป็นต้น และตามปกติคำเรียกญาติจะปรากฏหลังชื่อไม่ได้ ดังนั้นคำเรียกขาน เช่น สายใจน้องสุดที่รัก และ สุจริตพี่ที่รักของน้อง จึงจัดเป็น ชื่อ +วลีแสดงความรู้สึก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานพบว่าวลีแสดงความรู้สึกที่ผู้พูดใช้เรียกขานผู้ฟังนั้นมีลักษณะการใช้ตามคำนิยามที่กล่าวไว้ แต่มีการปรากฏทั้งที่เป็นคำเรียกขานตามลำพังและเป็นส่วนประกอบหนึ่งของคำเรียกขานเพียง 28 ครั้ง จากข้อมูลทั้งหมด 3,572 ครั้ง

ฉ. คำนำหน้า

คำนำหน้า หมายถึงคำที่ผู้พูดใช้เรียกเพื่อระบุผู้ฟังเป็นคำที่ไม่อยู่ในประเภท ชื่อ คำเรียกญาติ ยศ อาชีพ/ตำแหน่ง และวลีแสดงความรู้สึก เช่น ท่าน คุณ ใต้เท้า พ่อคุณ พ่อเจ้าประคุณ คำนำหน้าบางคำมักปรากฏหน้าส่วนประกอบอื่นของคำเรียกขานเพื่อระบุเพศหรือสถานภาพของผู้ฟังเมื่อเทียบกับผู้พูดว่าสูงหรือต่ำกว่า เช่น อี คุณ นาง ไอ้ เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานพบว่า คำนำหน้า ที่ผู้พูดใช้เรียกขานผู้ฟังนั้นมีลักษณะการใช้ตามคำนิยามที่กล่าวข้างต้น นอกจากนี้ คำนำหน้าได้แก่ อี คุณ นาง ไอ้ ที่ปรากฏหน้าส่วนประกอบอื่นของคำเรียกขานเพื่อระบุเพศหรือ สถานภาพของผู้ฟังว่าสูงหรือต่ำกว่าผู้พูดนั้นยังแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดที่ผู้พูดมีต่อผู้ฟัง เช่น เมื่อเพื่อนสนิทเรียกขานกันว่า ไอ้พ้ง แต่เมื่อเพื่อนไม่สนิทกันจะเรียกขานกันว่า คุณพ้ง

ช. คำลงท้าย

คำลงท้าย หมายถึงคำที่มักแสดงความสุภาพหรือแสดงความสนิทสนมที่ผู้พูดมีต่อผู้ฟังใช้ประกอบส่วนประกอบอื่น ๆ ของคำเรียกขานและต้องปรากฏอยู่ข้างท้ายเสมอ เช่น คะ ครับ ขอรับ จ๊ะ จ๋า โอ๊ย เอ๊ย เอ๋ย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานพบว่า คำลงท้าย ที่ผู้พูดใช้เรียกขานผู้ฟังมีลักษณะการใช้ตามคำนิยามที่กล่าวข้างต้น และเป็นส่วนประกอบที่อาจ

จะปรากฏในคำเรียกขานหรือไม่ก็ได้ เช่นเดียวกับที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 17-18) ได้ศึกษาไว้ คำลงท้ายที่พบในข้อมูล ได้แก่ คะ ฮะ ครับ ขา จ๊ะ จ๋า เอ๊ย เอ๋ย

2.2 รูปแบบคำเรียกขานในภาษาไทย

จากส่วนประกอบคำเรียกขานทั้ง 7 ประเภทตามคำนิยามที่กล่าวไว้ใน 2.1 ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการพิจารณาคำเรียกขานที่เก็บรวบรวมจากข้อมูลตามความถี่ในการปรากฏ 3,572 ครั้งพบว่าคำเรียกขานในภาษาไทยมีหลายรูปแบบ ดังเช่นที่ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทิย และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์(2529 : 17-24) ได้ศึกษาการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์พบว่าคำเรียกขานในภาษาไทยอาจมีได้หลายรูปแบบพร้อมทั้งสร้างกฎขึ้นเพื่อแสดงรูปแบบของคำเรียกขานไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงอาศัยกฎดังกล่าวเป็นแนวทางในการวิเคราะห์รูปแบบคำเรียกขานในภาษาไทยในงานวิจัยนี้ กฎที่แสดงรูปแบบคำเรียกขานที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 17-19) สร้างขึ้น มีดังนี้คือ

1. คำเรียกขาน ------- ก + (ข)
2. ข ---------- คำลงท้าย
3. ก ---------- (1 x 2 x 3 x 4 x 5 x 6)
4. 1 ---------- คำนำหน้า
5. 2 ---------- คำเรียกญาติ
6. 3 ---------- ยศ
7. 4 ---------- อาชีพ/ตำแหน่ง
8. 5 ---------- ชื่อ
9. 6 ---------- วลีแสดงความรู้สึก

กฎทั้ง 9 ข้อนี้ เมื่ออ่านเรียงลำดับตั้งแต่ (1) ถึง (9) แล้วจะเห็นว่าคำเรียกขานมีรูปแบบใดบ้าง

กฎข้อที่ 1 หมายความว่าคำเรียกขานประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วน

ก. ซึ่งต้องปรากฏเสมอและส่วน ข. ซึ่งอาจปรากฏหรือไม่ก็ได้ เครื่องหมายวงเล็บ ( ) ใช้กันทั่วไปในการเขียนกฎ หมายความว่ามีหรือไม่มีก็ได้

กฎข้อที่ 2 หมายความว่า ส่วนประกอบ ข. คือ คำลงท้าย

กฎข้อที่ 3 หมายความว่าส่วนประกอบ ก. นั้น อาจเป็น 1 ตัวเลือก ตั้งแต่ 1 ถึง 6 หรือ ตัวเลือกใดผสมกับอีกกี่ตัวเลือกก็ได้ แต่ต้องเรียงลำดับตั้งแต่ 1 ถึง 6 เครื่องหมายวงเล็บเกี่ยวกัน (X) ใช้ในการเขียนกฎ หมายความว่า ต้องมีอย่างน้อย 1 ตัวเลือก

กฎข้อที่ 4 ถึงข้อที่ 9 ระบุว่าตัวเลือก 1 ถึง 6 คำ คือคำอะไรบ้าง

จากกฎทั้ง 9 ข้อนี้ จะเห็นได้ว่า คำเรียกขานในภาษาไทยอาจมีคำลงท้ายเป็นส่วนประกอบหรือไม่มีก็ได้ซึ่งไม่นำมาวิเคราะห์รูปแบบคำเรียกขานในงานวิจัยนี้และตามกฎที่แสดงนี้ควรมีคำเรียกขานได้ทั้งหมด 45 รูปแบบ คือ รูปแบบที่มีส่วนประกอบเดี่ยวๆ ตั้งแต่ 1 ถึง 6 รวม 6 รูปแบบและรูปแบบผสมอีก 39 รูปแบบ ดังนี้

1 + 2, 1 + 3, 1 + 4, 1 + 5, 1 + 6, 1 + 2 + 3, 1 + 2 + 4, 1 + 2 + 5, 1 + 2 + 6, 1 + 3 + 4, 1 + 3 + 5, 1 + 3 + 6, 1 + 4 + 5, 1 + 4 + 6, 2 + 3, 2 + 4, 2 + 5, 2 + 6, 2 + 3 + 4, 2 + 3 + 5, 2 + 3 + 6, 2 + 4 + 5, 2 + 4 + 6, 3 + 4, 3 + 5, 3 + 6, 3 + 4 + 5, 3 + 4 + 6, 3 + 5 + 6, 4 + 5, 4 + 6, 4 + 5 + 6, 5 + 6, 1 + 2 + 3 + 4, 1 + 2 + 3 + 4 + 5, 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6, 2 + 3 + 4 + 5, 2 + 3 + 4 + 5 + 6, 3 + 4 + 5 + 6

จากรูปแบบคำเรียกขานที่ได้จากกฎทั้ง 9 ข้อซึ่งควรมี 45 รูปแบบนี้ เมื่อศึกษาข้อมูลคำเรียกขานในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์แล้ว ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ พบว่ารูปแบบคำเรียกขานในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์มี 25 รูปแบบจากทั้งหมด 45 รูปแบบ คือ รูปแบบที่มีส่วนประกอบเดี่ยว ๆ 6 รูปแบบ และรูปแบบผสม 19 รูปแบบ ดังนี้

1, 2, 3, 4, 5, 6, 1 + 2, 1 + 3, 1 + 4, 1 + 5, 1 + 6, 2 + 3,

2 + 4, 2 + 5, 3 + 5, 3 + 6, 4 + 5, 5 + 6, 1 + 2 + 4, 1 + 3 + 4, 1 + 3 + 5, 1 + 4 + 5, 1 + 5 + 6, 2 + 5 + 6, 3 + 5 + 6

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานในภาษาไทยปัจจุบันตามกฎทั้ง 9 ข้อนี้ ผู้วิจัยพบว่ารูปแบบคำเรียกขานในภาษาไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ศึกษาไว้ว่ามี 25 รูปแบบดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ รูปแบบคำเรียกขานในภาษาไทยปัจจุบันมีเพียง 14 รูปแบบเป็นรูปแบบที่มีส่วนประกอบเดี่ยว ๆ6 รูปแบบ และรูปแบบผสมอีก 8 รูปแบบ ดังนี้

1, 2, 3, 4, 5, 6, 1 + 2, 1 + 4, 1 + 5, 1 + 6, 2 + 4, 2 + 5, 5 + 6, 1 + 2 + 5

จากรูปแบบดังกล่าวจะเห็นได้ว่ารูปแบบคำเรียกขานในภาษาไทยปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

2.2.1 <u>คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเดี่ยว ๆ</u>

คำเรียกขานรูปแบบนี้จะประกอบด้วยส่วนประกอบคำเรียกเพียงประเภทเดียว กล่าวคือ เป็นส่วนประกอบคำเรียกขานที่ปรากฏตามลำพังโดยไม่มีส่วนประกอบคำเรียกขานประเภทอื่น ๆ มาประกอบด้วย คำเรียกขานรูปแบบนี้มี 6 รูปแบบ คือ

<u>คำนำหน้า</u>

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ <u>คำนำหน้า</u> ตามลำพังเป็นคำเรียกขาน เช่น แม่หนู แม่คุณ คุณ ท่าน เป็นต้น

<u>คำเรียกญาติ</u>

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ <u>คำเรียกญาติ</u> ตามลำพังเป็นคำเรียกขาน เช่น พ่อ แม่ ปู ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา พี่ น้อง ลูก หลาน เป็นต้น

ยศ

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ ยศ ตามลำพังเป็นคำเรียกขาน ซึ่งเป็นคำเรียกขานที่พบน้อยที่สุดในข้อมูลเพียง 1 คำ ได้แก่ คำว่า จ่า และมีความถี่ในการปรากฏเพียง 17 ครั้ง

อาชีพ/ตำแหน่ง

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ อาชีพ/ตำแหน่ง ตามลำพังเป็นคำเรียกขาน เช่น ผู้กอง หมอ เป็นต้น

ชื่อ

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ ชื่อ ตามลำพังเป็นคำเรียกขานซึ่งพบว่ามีการใช้ทั้งชื่อจริงหรือชื่อแรก เช่น ภวาลี วิชาน และชื่อเล่นหรือชื่อย่อย เช่น ภา กิ๊ก หยก เป็นต้น .

วลีแสดงความรู้สึก

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ วลีแสดงความรู้สึก ตามลำพัง เป็นคำเรียกขาน เช่น ทูนหัว เพื่อนรัก ลูกรัก เป็นต้น

จากรูปแบบคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเดี่ยว ๆจะเห็นได้ว่าคำเรียกขานรูปแบบดังกล่าวในภาษาไทยปัจจุบันไม่เปลี่ยนแปลงไปจากคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเดี่ยว ๆ ในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ที่ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ศึกษาไว้ (2529 : 19 -20)

2.2.2 คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบ 2 ส่วน

คำเรียกขานรูปแบบนี้จะประกอบด้วย ส่วนประกอบคำเรียกขาน 2 ประเภท คำเรียกขานรูปแบบนี้มี 7 รูปแบบ คือ

คำนำหน้า + คำเรียกญาติ

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือการใช้ คำนำหน้า + คำเรียกญาติ เป็นคำเรียกขาน เช่น คุณอา (คุณ+อา) คุณพ่อ (คุณ+พ่อ) คุณแม่ (คุณ+แม่) เป็นต้น

คำนำหน้า + อาชีพ/ตำแหน่ง (คำนำหน้า + อ./ต.)

คำเรียกขานรูปแบบนี้คือ การใช้ คำนำหน้า+อาชีพ/ตำแหน่ง เป็นคำเรียกขาน เช่น คุณหมอ (คุณ+หมอ) ท่านทูต (ท่าน+ทูต) เป็นต้น

คำนำหน้า + ชื่อ

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ คำนำหน้า+ชื่อ เป็นคำเรียกขาน เช่น คุณทิพย์ (คุณ+ทิพย์) ตาวิน* (ตา+วิน) คุณลินิน (คุณ+ลินิน) ยายพร* (ยาย+พร) เป็นต้น (*คำว่า ตาและยาย ในที่นี้จัดเป็น คำนำหน้า เนื่องจากผู้พูดเรียกผู้ฟังที่ไม่ได้เป็น ตาหรือยาย ของตน)

คำนำหน้า + วลีแสดงความรู้สึก (คำนำหน้า + วลีฯ)

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ คำนำหน้า + วลีแสดงความรู้สึก เป็นคำเรียกขาน ซึ่งพบว่ามีการใช้เป็นคำเรียกขานน้อยมากในข้อมูล เช่น ไอ้ลูกเนรคุณ (ไอ้+ลูกเนรคุณ) นังลูกสารเลว (นัง+ลูกสารเลว) เป็นต้น

คำเรียกญาติ + อาชีพ/ตำแหน่ง (คำเรียกญาติ + อ./ต.)

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ คำเรียกญาติ+ อาชีพ/ตำแหน่ง เป็นคำเรียกขาน ซึ่งพบว่ามีการใช้น้อยมากในข้อมูล เช่น อาหมอ (อา + หมอ) เป็นต้น

คำเรียกญาติ + ชื่อ

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ คำเรียกญาติ+ชื่อ เป็นคำเรียกขาน เช่น พี่วิธาน (พี่+วิธาน) อาณิต (อา+ณิต) เป็นต้น

ชื่อ + วลีแสดงความรู้สึก (ชื่อ + วลีฯ)

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ ชื่อ+วลีแสดงความรู้สึก เป็นคำเรียกขาน ซึ่งพบว่ามีการใช้เพียง 1 ครั้งในข้อมูล ได้แก่ คริสชี่ที่รัก (คริสชี่+ที่รัก) เป็นต้น

จากรูปแบบคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบ 2 ส่วนจะเห็นได้ว่า คำเรียกขานรูปแบบดังกล่าวในภาษาไทยปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบคำเรียกขานในสมัยรัตนโกสินทร์ที่ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทิย์ และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 20 - 23) ศึกษาไว้ กล่าวคือมีจำนวนรูปแบบที่น้อยลงกว่าเดิม รูปแบบ

ที่ไม่ปรากฏในข้อมูลคำเรียกขานในภาษาไทยปัจจุบันได้แก่ คำนำหน้า + ยศ ยศ + ชื่อ ยศ + วลีแสดงความรู้สึก อาชีพ/ตำแหน่ง + ชื่อ และ คำเรียกญาติ + ยศ

2.2.3 คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบ 3 ส่วน

คำเรียกขานรูปแบบนี้จะประกอบด้วย ส่วนประกอบคำเรียกขาน 3 ประเภท คำเรียกขานรูปแบบนี้มีเพียง 1 รูปแบบ คือ

คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ชื่อ

คำเรียกขานรูปแบบนี้ คือ การใช้ คำนำหน้า+คำเรียกญาติ+ชื่อ เป็นคำเรียกขาน ซึ่งในข้อมูลพบว่ามีการปรากฏเพียง 3 ครั้ง ได้แก่ คุณอายา (คุณ+อา+ยา) คุณป้าเทวี (คุณ+ป้า+เทวี) เป็นต้น

จากรูปแบบคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบ 3 ส่วนจะเห็นได้ว่าคำเรียกขานรูปแบบดังกล่าวในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ม.ร.ว. กัลยาติงศภัทิย์ และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 23-24) ศึกษาไว้ คือ มีรูปแบบที่น้อยลงกว่าเดิม รูปแบบที่ไม่ปรากฏเลยในคำเรียกขานในภาษาไทยปัจจุบัน ได้แก่ คำนำหน้า+คำเรียกญาติ+อาชีพ/ตำแหน่ง คำนำหน้า+ยศ+อาชีพ/ตำแหน่ง คำนำหน้า+ยศ+ชื่อ คำนำหน้า+อาชีพ/ตำแหน่ง+ชื่อ คำนำหน้า+ชื่อ+วลีแสดงความรู้สึก คำเรียกญาติ+ชื่อ+วลีแสดงความรู้สึก และ ยศ+ชื่อ+วลีแสดงความรู้สึก กล่าวได้ว่ารูปแบบคำเรียกขานในภาษาไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากการใช้คำเรียกขานสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เฉพาะรูปแบบคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบ 2 ส่วน และ 3 ส่วน แต่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเดี่ยว ๆ

2.3 การปรากฏของคำเรียกขานในภาษาไทยรูปแบบต่าง ๆ

คำเรียกขานในภาษาไทยปัจจุบันที่พบทั้งหมด 14 รูปแบบดังที่กล่าวใน 2.2 นั้น แต่ละรูปแบบมีการปรากฏในความถี่ตามจำนวนครั้งที่ไม่เท่ากัน บางรูปแบบมีการปรากฏของการใช้เป็นจำนวนมาก ได้แก่ ชื่อ เช่น คเชนทร์ ก้านเพชร ทอง

คำนำหน้า + ชื่อ เช่น คุณภาวลี คุณชิม นายไพ ไอ้พีท เป็นต้น บางรูปแบบมีการปรากฏของการใช้เป็นจำนวนน้อย ได้แก่ ชื่อ + วลีแสดงความรู้สึก เช่น สาคนดีของฉัน คำนำหน้า + คำเรียกญาติ +ชื่อ เช่น คุณป้าเทวี คุณอายา เป็นต้น ดังนั้นเพื่อแสดงปริมาณการใช้ตามการปรากฏของคำเรียกขานแต่ละรูปแบบในงานวิจัยนี้ทุกครั้งให้เป็นสัดส่วนที่อ่านและเข้าใจง่าย ผู้วิจัยจึงใช้วิธีหาค่าร้อยละของผลรวมการปรากฏใช้ของคำเรียกขานแต่ละรูปแบบ และรูปแบบใดมีปริมาณการปรากฏใช้ต่ำกว่าร้อยละ 1 จะไม่นำผลมาวิเคราะห์ จากการคำนวณหาค่าร้อยละของผลรวมการปรากฏตามความถี่ในการใช้ของคำเรียกขานทั้ง 14 รูปแบบ สามารถเรียงลำดับการใช้คำเรียกขานในภาษาไทย จากมากไปหาน้อยดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ลำดับการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

ลำดับที่	รูปแบบคำเรียกขานในภาษาไทย	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
1.	ชื่อ	1,489	41.69
2.	คำนำหน้า+ชื่อ	758	21.22
3.	คำเรียกญาติ	574	16.07
4.	คำเรียกญาติ+ชื่อ	272	7.61
5.	คำนำหน้า	206	5.77
6.	คำนำหน้า+คำเรียกญาติ	164	4.60
7.	คำนำหน้า+อ./ต.	34	0.95
8.	อาชีพ/ตำแหน่ง	23	0.64
9.	วลีแสดงความรู้สึก	20	0.56
10.	ยศ	17	0.47
11.	คำนำหน้า+วลีฯ	7	0.20
12.	คำเรียกญาติ+อ./ต.	4	0.11
13.	คำนำหน้า+คำเรียกญาติ+ชื่อ	3	0.08
14.	ชื่อ+วลีฯ	1	0.03
รวม		3,572	100.00

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่ามีคำเรียกขานเพียง 6 รูปแบบที่มีปริมาณการปรากฏใช้เกินร้อยละ 1 โดยมีลำดับดังนี้

1. ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่ใช้มากเป็นอันดับหนึ่ง มีการใช้ทั้งชื่อจริงหรือชื่อตัว เช่น เกไล ระนอง ทรงวุฒิ และชื่อเล่นหรือชื่อย่อย เช่น ไล ภา พีธ

ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่ใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่มากที่สุด รองลงมา คือ ใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นเพื่อน คู่รัก คนรู้จัก ผู้บังคับบัญชา สามี ภรรยา และญาติผู้น้อย ตามลำดับ

2. คำนำหน้า+ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่ใช้มากเป็นอันดับสอง เช่น คุณวิชาน คุณก๊ก ยายพร เป็นต้น เป็นคำเรียกขานที่ใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นคนรู้จักมากที่สุด รองลงมาคือ ใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นเพื่อน ญาติผู้ใหญ่ ผู้ใต้บังคับบัญชา คู่รัก ญาติผู้น้อย ผู้บังคับบัญชา สามี ภรรยา คนไม่รู้จัก ผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ ตามลำดับ

3. คำเรียกญาติ เป็นคำเรียกขานที่ใช้มากเป็นอันดับสาม เช่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า ลูก หลาน คำเรียกญาติเป็นคำเรียกขานที่ใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นญาติผู้น้อยมากที่สุด รองลงมาคือใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ คนรู้จัก ผู้ใต้บังคับบัญชา ภรรยา เพื่อน คนไม่รู้จัก และสามี ตามลำดับ

4. คำเรียกญาติ+ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่ใช้มากเป็นอันดับสี่ เช่น พี่วิชาน พี่ก๊ก เป็นต้น คำเรียกญาติ + ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่ใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นญาติผู้น้อยมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่พบว่าใช้เมื่อผู้พูดมีอายุใกล้เคียงกับญาติผู้ใหญ่ เช่น พี่กับน้อง รองลงมาคือ ใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นคนรู้จัก คู่รัก ผู้บังคับบัญชา เพื่อน ภรรยา ญาติผู้ใหญ่ และผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับ

5. คำนำหน้า เป็นคำเรียกขานที่ใช้มากเป็นอันดับห้า เช่น คุณท่าน คุณผู้หญิง เป็นต้น คำนำหน้าเป็นคำเรียกขานที่ใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นคนรู้จักมากมากที่สุด รองลงมาคือ ใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นคนไม่รู้จัก ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อน ผู้ให้บริการ สามี คู่รัก ผู้รับบริการ ญาติผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา และภรรยา ตามลำดับ

6. คำนำหน้า+คำเรียกญาติ เป็นคำเรียกขานที่ใช้มากเป็นอันดับสุดท้าย เช่น คุณลุง คุณป้า คุณพ่อ เป็นต้น คำนำหน้า+คำเรียกญาติ เป็นคำเรียกขานที่ใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นญาติผู้น้อยมากที่สุด รองลงมาคือ ใช้โดยผู้พูดซึ่งเป็นคนรู้จัก ภรรยา คนไม่รู้จักกัน และผู้ให้บริการ ตามลำดับ

ส่วนรูปแบบคำเรียกขานอื่น ๆอีก 8 รูปแบบได้แก่ ยศ อาชีพ/ตำแหน่ง วลีแสดงความรู้สึก คำนำหน้า + อาชีพ/ตำแหน่ง คำนำหน้า + วลีแสดงความรู้สึก คำเรียกญาติ + อาชีพ/ตำแหน่ง ชื่อ + วลีแสดงความรู้สึก และ คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่มีการปรากฏใช้ไม่ถึงร้อยละ 1 จึงไม่นำผลมาวิเคราะห์

2.4 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามบทบาททางสังคมของผู้พูด

จากการวิเคราะห์การปรากฏของคำเรียกขานรูปแบบต่าง ๆ ใน 2.3 ตามบทบาททางสังคมของผู้พูดพบว่าคำเรียกขานแต่ละรูปแบบมีการปรากฏใช้ในความถี่ตามจำนวนครั้งที่ไม่เท่ากัน กล่าวคือ การใช้คำเรียกขานแต่ละรูปแบบแตกต่างกันไปตามบทบาททางสังคมของผู้พูดที่สัมพันธ์กับผู้ฟัง ดังเช่นที่ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2533 : 98-115) กล่าวว่า "ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา คือในการใช้ภาษานั้นผู้พูดจะต้องคำนึงด้วยว่าผู้ฟังเป็นใคร หรือเขากำลังพูดอยู่กับใครหรือตนเป็นอะไรกับเขา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังที่จะเป็นตัวกำหนดให้ผู้พูดใช้ภาษาแตกต่างกันไปนั้น ถูกกำหนดโดยปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความเกี่ยวข้องกันในบทบาททางสังคมหรืออายุ ซึ่งคำเรียกขานจัดเป็นคำที่มีการใช้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง" จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานในภาษาไทยพบว่า การใช้คำเรียกขานมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เมื่อพิจารณาตามบทบาททางสังคมของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง กล่าวคือ เมื่อบทบาททางสังคมของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟังเป็นบทบาทหนึ่งก็จะใช้คำเรียกขานรูปแบบหนึ่ง แต่เมื่อบทบาททางสังคมที่มีต่อผู้ฟังเปลี่ยนไปคำเรียกขานที่ใช้ก็จะมีรูปแบบเปลี่ยนไปด้วย ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 2 (ดูภาคผนวก ค) แสดงการปรากฏของคำเรียกขานทั้ง 14 รูปแบบ ตามบทบาททางสังคมของผู้พูดโดยช่องตามแนวตั้งแสดงรูปแบบของคำเรียกขาน ช่องตามแนวนอนแสดงบทบาททางสังคมของผู้พูดที่สัมพันธ์กับผู้ฟัง บทบาททางสังคมของผู้พูดที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้บทบาททางสังคมของ

ผู้พูดที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 25) ศึกษาไว้ เป็นแนวทางในการเก็บข้อมูล ได้แก่ 1. ญาติผู้ใหญ่ 2. ญาติผู้น้อย 3. ผู้บังคับบัญชา 4. ผู้ใต้บังคับบัญชา 5. ครู 6. ศิษย์ 7. สามี 8. ภรรยา 9. เพื่อน 10. คู่รัก 11. คนรู้จัก 12. คนไม่รู้จัก 13. ผู้ให้บริการ 14. ผู้รับบริการ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าบทบาททางสังคมของผู้พูดที่พบมี 12 บทบาท ดังแสดงไว้ในช่องตามแนวนอน ตั้งแต่หมายเลข 1 ถึง 12 บทบาททางสังคมที่ไม่ปรากฏในข้อมูลได้แก่ ครูและลูกศิษย์ บทบาททางสังคมของผู้พูดที่สัมพันธ์กับผู้ฟังทั้ง 12 บทบาทนี้ ผู้วิจัยได้นำมาจัดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างกันตามที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 27) ได้ให้คำจำกัดความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังไว้ 3 ประเภทดังนี้

ก. <u>ความสัมพันธ์แบบไม่สมดุล</u> หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังที่มีสถานภาพต่างกัน ผู้พูดอาจมีสถานภาพสูงหรือต่ำกว่าผู้ฟังก็ได้ แต่ไม่เท่ากัน การมีสถานภาพสูงกว่านั้นอาจเนื่องด้วยมีอายุ ประสบการณ์มากกว่า หรือมีอำนาจและบุญคุณเหนืออีกฝ่าย ความสัมพันธ์ประเภทนี้ ได้แก่

- ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ใหญ่กับญาติผู้น้อย
- ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา

ข. <u>ความสัมพันธ์แบบสมดุล</u> หมายถึง ความสัมพันธ์ที่แสดงว่าผู้พูดกับผู้ฟังเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าตามความเป็นจริงแล้วผู้พูดและผู้ฟังจำเป็นต้องมีคุณสมบัติเหมือนกันหรือฐานะเท่าเทียมกันทุกด้าน แต่หมายความว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ผู้พูดกับผู้ฟังมองอีกฝ่ายมีบทบาทเหมือนตน ความสัมพันธ์ประเภทนี้ได้แก่

- ความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา
- ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน
- ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก
- ความสัมพันธ์ระหว่างคนที่รู้จัก
- ความสัมพันธ์ระหว่างคนที่ไม่รู้จัก

ค. <u>ความสัมพันธ์แบบเป็นกลาง</u> หมายถึง ความสัมพันธ์ที่ไม่ถือความสูงกว่าหรือต่ำกว่าของผู้พูดและผู้ฟังเป็นเรื่องสำคัญหรือเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่แสดงชัดเจนว่าผู้พูดหรือผู้ฟังสูงกว่าหรือต่ำกว่าอีกฝ่าย ความสัมพันธ์ประเภทนี้ได้แก่

- ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ

จากคำจำกัดความของความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังทั้ง 3 ประเภท จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังตามบทบาททางสังคมของผู้พูดมี 8 แบบและเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลการใช้คำเรียกขานตามความสัมพันธ์ทั้ง 8 แบบ พบว่าคำเรียกขานที่ใช้ในแต่ละความสัมพันธ์มีรูปแบบดังนี้

2.4.1 <u>การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างญาติใหญ่กับญาติผู้น้อยตามบทบาททางสังคม</u>

การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ใหญ่กับญาติผู้น้อย ในที่นี้หมายถึงการใช้คำเรียกขานที่ผู้พูดซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ใช้เรียกผู้ฟังซึ่งเป็นญาติผู้น้อย และการใช้คำเรียกขานที่ผู้พูดซึ่งเป็นญาติผู้น้อยใช้เรียกขานผู้ฟังซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ ญาติผู้ใหญ่ คือ ญาติผู้ที่มีสถานภาพสูงกว่าคู่สนทนา เช่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา และพี่ เป็นต้น ญาติผู้น้อย คือ ญาติผู้ที่มีสถานภาพต่ำกว่าคู่สนทนา เช่น ลูก น้อง หลาน เหลน เป็นต้น จากตารางที่ 2 แสดงจำนวนคำเรียกขานในภาษาไทยแต่ละรูปแบบที่ปรากฏตามบทบาททางสังคมของผู้พูด ในกรณีที่ผู้พูดเป็นญาติผู้ใหญ่และในกรณีที่ผู้พูดเป็นญาติผู้น้อย (ดูช่องหมายเลข 1 และ 2 ตามแนวนอนของตารางที่ 2 ในภาคผนวก ค) จะเห็นได้ว่ามีการใช้คำเรียกขานแต่ละรูปแบบโดยเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อยตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างญาติผู้ใหญ่กับญาติผู้น้อยตามบทบาททางสังคม

3.1 ญาติผู้ใหญ่เรียกญาติผู้น้อย

ลำดับ	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1.	ชื่อ	61.8
2.	คำเรียกญาติ	18.5
3.	คำนำหน้า+ชื่อ	16.3
4.	คำนำหน้า	0.8
	วลีแสดงความรู้สึก	0.8
	คำนำหน้า+วลีฯ	0.8
	คำเรียกญาติ+ชื่อ	0.8
5.	ชื่อ+วลีฯ	0.2

3.2 ญาติผู้น้อยเรียกญาติผู้ใหญ่

ลำดับ	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1.	คำเรียกญาติ	57.7
2.	คำเรียกญาติ+ชื่อ	18.0
3.	คำนำหน้า+คำเรียกญาติ	13.4
4.	คำนำหน้า+ชื่อ	7.7
5.	ชื่อ	2.5
6.	คำเรียกญาติ+อ./ต.	0.6
7.	คำนำหน้า+คำเรียกญาติ+ชื่อ	0.1

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า การใช้คำเรียกขานระหว่างญาติผู้ใหญ่กับญาติผู้น้อย มีรูปแบบดังนี้

ก. คำเรียกขานในภาษาไทยที่ญาติผู้ใหญ่ใช้เรียกญาติผู้น้อยตามบทบาททางสังคม

คำเรียกขานในภาษาไทยที่ญาติผู้ใหญ่เรียกขานญาติผู้น้อยมากที่สุด คือ ชื่อ เช่น พิมพรรณ อนิล ฝ้าย ชิม และญาติผู้ใหญ่เรียกขานญาติผู้น้อยด้วย คำเรียกญาติ เช่น ลูก หลาน และคำนำหน้า + ชื่อ เช่น เจ้าไพ ยายพร ไอ้พีท เป็นอันดับรองลงมา รูปแบบคำเรียกขานทั้ง 2 รูปแบบนี้ พบว่ามีการใช้น้อยมาก เมื่อเทียบกับการใช้ ชื่อ ตามลำพัง เมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบคำเรียกขานที่ญาติ

ผู้ใหญ่เรียกขานญาติผู้น้อยในอดีตตามที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 18) ศึกษาพบว่า ชื่อเป็นส่วนประกอบสำคัญของคำเรียกขานที่ญาติผู้ใหญ่ใช้พูดกับญาติผู้น้อย และ ชื่อ เป็นคำที่สำหรับ "ผู้ใหญ่" ใช้เรียก "ผู้น้อย" ดังนั้นคำเรียกขานที่ญาติผู้ใหญ่ใช้เรียกขานญาติผู้น้อยในปัจจุบันจึงไม่แตกต่างจากในอดีต กล่าวคือ ชื่อ เป็นคำเรียกขานสำหรับญาติผู้ใหญ่ใช้เรียกญาติผู้น้อย สำหรับรูปแบบอื่น ๆ พบว่ามีการใช้น้อยมากคือไม่ถึงร้อยละ 1 ได้แก่ คำนำหน้า เช่น ไอ้เวร อีนังนี่ วลีแสดงความรู้สึก เช่น ลูกรัก คำนำหน้า + วลีแสดงความรู้สึก เช่น นังลูกสารเลว คำเรียกญาติ + ชื่อ เช่น ลูกทิพย์ และ ชื่อ + วลีแสดงความรู้สึก เช่น สาคนดีของฉัน การใช้รูปแบบดังกล่าวนี้มีปริมาณน้อยแสดงให้เห็นว่า ญาติผู้ใหญ่ไม่นิยมเรียกขานญาติผู้น้อยด้วยรูปแบบดังกล่าวในปัจจุบัน เนื่องจากญาติผู้ใหญ่ในสังคมไทยไม่นิยมแสดงความรู้สึกที่มีต่อญาติผู้น้อย ดังจะเห็นได้จากคำเรียกขานส่วนใหญ่มีวลีแสดงความรู้สึกเป็นคำเรียกขานหรือส่วนหนึ่งของคำเรียกขานไม่ถึงร้อยละ 1 และญาติผู้ใหญ่ไม่นิยมใช้คำนำหน้าเรียกญาติผู้น้อย เนื่องจาก คำนำหน้า ที่ปรากฏในข้อมูลส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่าผู้พูดมองผู้ฟังว่ามีสถานภาพที่ต่ำกว่าตน และแสดงให้เห็นถึงความไม่สุภาพที่ผู้พูดมีต่อผู้ฟัง ตลอดจนญาติผู้ใหญ่ไม่นิยมเรียกญาติผู้น้อยด้วยคำเรียกญาติ+ชื่อ ซึ่งปรากฏในนวนิยายเพียงเรื่องเดียว

ข. คำเรียกขานในภาษาไทยที่ญาติผู้น้อยใช้เรียกญาติผู้ใหญ่ตามบทบาททางสังคม

คำเรียกขานที่ญาติผู้น้อยเรียกขานญาติผู้ใหญ่มากที่สุด คือ คำเรียกญาติ เช่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา และ คำเรียกญาติยังเป็นส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของคำเรียกขานที่ญาติผู้น้อยใช้เรียกญาติผู้ใหญ่ ได้แก่ คำเรียกญาติ + ชื่อ เช่น อาชาญ พี่ไพ คำนำหน้า + คำเรียกญาติ เช่น คุณพ่อ คุณแม่ คุณลุง คำเรียกญาติ + อาชีพ/ตำแหน่ง เช่น ลุงหมอ ซึ่งพบในกรณีที่ญาติผู้น้อยเรียกญาติผู้ใหญ่ตาม อาชีพ/ตำแหน่งที่ประกอบ และคำนำหน้า+คำเรียกญาติ + ชื่อ เช่น คุณอายา คุณป้าเทวี ซึ่งรูปแบบดังกล่าวมีการใช้น้อยมาก

เมื่อเทียบกับการใช้ คำเรียกญาติ ตามลำพัง นอกจากนี้ญาติผู้น้อยอาจเรียกญาติผู้ใหญ่ด้วย คำนำหน้า + ชื่อ เช่น คุณไก่ และ ชื่อ เช่น สา ในกรณีที่ญาติผู้น้อยมีอายุใกล้เคียงกับญาติผู้ใหญ่ซึ่งมักพบในกรณีที่น้องเรียกพี่ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับคำเรียกขานที่ญาติผู้น้อยเรียกขานญาติผู้ใหญ่ในอดีตตามที่ ม.ร.ว. กัลยาติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 30) จะเห็นได้ว่ารูปแบบคำเรียกขานในปัจจุบันไม่แตกต่างจากในอดีต กล่าวคือญาติผู้น้อยเรียกขานญาติผู้ใหญ่ด้วย คำเรียกญาติ

จากการใช้คำเรียกขานระหว่างญาติผู้ใหญ่กับญาติผู้น้อยกล่าวได้ว่า ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่ญาติผู้ใหญ่เรียกขานญาติผู้น้อย และญาติผู้น้อยจะไม่เรียกญาติผู้ใหญ่ด้วย ชื่อ ตามลำพังแต่จะเรียกญาติผู้ใหญ่ด้วย คำเรียกญาติ ในบางครั้งญาติผู้น้อยอาจใช้ ชื่อ เรียกขานญาติผู้ใหญ่แต่จะพบในกรณีน้องเรียกพี่ซึ่งมีน้อยมาก แสดงให้เห็นว่า ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่ "ผู้ใหญ่" ใช้เรียก "ผู้น้อย" ดังที่ ม.ร.ว. กัลยาติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 30) กล่าวไว้ในการวิเคราะห์คำเรียกขานระหว่างญาติผู้ใหญ่กับญาติผู้น้อยว่า ชื่อ ไม่ใช่คำพูดที่ผู้น้อยพึงใช้เรียก "ผู้ใหญ่" แต่เป็นคำที่สำหรับ "ผู้ใหญ่" ใช้เรียก "ผู้น้อย" อย่างไรก็ตาม "ผู้น้อย" อาจเรียก "ผู้ใหญ่" โดยใช้ ชื่อ ได้แต่ต้องมีคำอื่นประกอบข้างหน้า เช่น คำเรียกญาติ หรือ คำนำหน้า การใช้ ชื่อ แต่ลำพังโดยญาติผู้น้อยนั้นอาจเป็นกรณีที่ญาติทั้งสองผู้สนทนากันมีความสนิทสนมกันมากหรือมีอายุห่างกันเพียงเล็กน้อย เช่น พี่กับน้อง"

2.4.2 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาตามบทบาททางสังคม

การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ในที่นี้หมายถึงคำเรียกขานที่ผู้พูดซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาใช้เรียกขานผู้ฟังซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา และคำเรียกขานที่ผู้พูดซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เรียกขานผู้ฟังซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของตน ผู้บังคับบัญชาได้แก่ นายจ้าง หัวหน้างาน เจ้านาย เป็นต้น ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แก่ ผู้รับใช้ ลูกจ้าง ลูกน้องในที่ทำงาน

ต่าง ๆ จากตารางที่ 2 แสดงจำนวนคำเรียกขานในภาษาไทยแต่ละรูปแบบที่ปรากฏตามบทบาททางสังคมของผู้พูด ในกรณีที่ผู้พูดเป็นผู้บังคับบัญชาและผู้พูดเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา (ดูช่องหมายเลข 3 และ 4 ตามแนวนอนของตารางที่ 2 ในภาคผนวก ค) จะเห็นได้ว่ามีการใช้คำเรียกขานแต่ละรูปแบบโดยเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อยตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาตามบทบาททางสังคม

4.1 ผู้บังคับบัญชาเรียกผู้ใต้บังคับบัญชา

ลำดับ	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1.	ชื่อ	62.9
2.	คำนำหน้า+ชื่อ	25.3
3.	คำเรียกญาติ+ชื่อ	9.1
4.	คำนำหน้า	2.7

4.2 ผู้ใต้บังคับบัญชาเรียกผู้บังคับบัญชา

ลำดับ	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1.	คำนำหน้า+ชื่อ	56.0
2.	คำนำหน้า	15.4
3.	คำเรียกญาติ	10.3
4.	คำนำหน้า+อ./ต.	8.8
5.	ยศ	5.2
6.	อาชีพ/ตำแหน่ง	2.9
7.	คำนำหน้า+วลีฯ	0.7
	คำเรียกญาติ+ชื่อ	0.7

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่าการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา มีรูปแบบดังนี้

ก. คำเรียกขานในภาษาไทยที่ผู้บังคับบัญชาใช้เรียกผู้ใต้บังคับบัญชาตามบทบาททางสังคม

คำเรียกขานในภาษาไทยที่ผู้บังคับบัญชาเรียกขานผู้ใต้บังคับบัญชามากที่สุด คือ ชื่อ เช่น ละออ พิมพา นอกจากนี้ผู้บังคับบัญชาอาจเรียกขานผู้ใต้บังคับบัญชาของตนด้วยคำนำหน้า+ชื่อ เช่น คุณก้อย คุณหัสยา ยายหวาด คำเรียกญาติ+ชื่อ เช่น น้าพิม ซึ่งพบในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาอายุน้อยกว่าผู้ใต้บังคับบัญชาของตน เนื่องจากผู้บังคับบัญชาให้ความสนิทสนมและยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชา และ คำนำหน้า เช่น คุณ หนู เมื่อพิจารณารูปแบบคำเรียกขานที่ผู้บังคับบัญชาเรียกขานผู้ใต้-บังคับบัญชากับรูปแบบที่ปรากฏในอดีตตามที่ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529:30-31) ได้ศึกษาไว้ จะเห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงจากอดีต กล่าวคือ ในอดีตผู้บังคับบัญชาเรียกขานผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย คำนำหน้า+ชื่อ มากกว่า ชื่อ ตามลำพัง แต่ในปัจจุบันผู้บังคับบัญชาเรียกขานผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย ชื่อ ตามลำพังมากกว่า คำนำหน้า + ชื่อ

ข. คำเรียกขานในภาษาไทยที่ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เรียกผู้บังคับบัญชา-ตามบทบาททางสังคม

คำเรียกขานในภาษาไทยที่ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เรียกผู้บังคับบัญชาของตนมากที่สุด คือ คำนำหน้า + ชื่อ เช่น คุณสุมทุม คุณเพชร นอกจากนี้ผู้ใต้-บังคับบัญชาเรียกผู้บังคับบัญชาของตนรองลงมาด้วย คำนำหน้า เช่น คุณท่าน คุณนาย คำเรียกญาติ เช่น พี่ คำนำหน้า + อาชีพ/ตำแหน่ง เช่น คุณหมอ ยศ เช่น จ่า อาชีพ/ตำแหน่ง เช่นผู้จัดการ คำนำหน้า + วลีแสดงความรู้สึก เช่น แม่คุณของน้า และ คำเรียกญาติ + ชื่อ เช่น พี่ชัย อย่างไรก็ตามรูปแบบดังกล่าวก็มีการใช้น้อยกว่า คำนำหน้า + ชื่อ มาก เมื่อเทียบกับจำนวนความถี่ที่ปรากฏ แต่ คำนำหน้า ยังคงมีการปรากฏมากกว่ารูปแบบดังกล่าว และเป็นคำเรียกขานที่มีการใช้รองลงมาจาก คำนำหน้า+ชื่อ เมื่อพิจารณารูปแบบคำเรียกขานที่ปรากฏในปัจจุบันเปรียบเทียบกับอดีตที่ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 30)ศึกษาไว้ จะเห็นได้ว่ามีรูปแบบคำเรียกขานมีการ

เปลี่ยนไปจากเดิมที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเรียกขานผู้บังคับบัญชาด้วย คำนำหน้ามากกว่า คำนำหน้า+ชื่อ แต่ในปัจจุบันผู้ใต้บังคับบัญชาเรียกขานผู้บังคับบัญชาด้วย คำนำหน้า+ชื่อ มากกว่า คำนำหน้า

จากการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาดังที่กล่าวใน2.4.2.ก และ 2.4.2.ข นั้น แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีความเสมอภาคมากกว่าในอดีต เนื่องจากผู้บังคับบัญชาเรียกผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยชื่อ ในขณะที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเรียกขานผู้บังคับบัญชาด้วยคำนำหน้า+ชื่อ แต่อย่างไรก็ตามจากรูปแบบคำเรียกขานดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงผู้ใต้บังคับบัญชายังคงมีสถานภาพทางสังคมที่ต่ำกว่า เนื่องจากตำแหน่งหน้าที่ในการทำงานแม้ว่าจะมีการแสดงถึงความเสมอภาคมากกว่าในอดีต จะเห็นได้จากการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ใช้ ชื่อ ตามลำพังในการเรียกขานผู้บังคับบัญชาเลย และยังคงมีการใช้ คำนำหน้า เป็นคำเรียกขานถึงแม้ว่าจำนวนการปรากฏจะน้อยกว่า คำนำหน้า+ชื่อ มาก

2.4.3 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างสามีกับภรรยาตามบทบาททางสังคม

การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา ในที่นี้หมายถึง การใช้คำเรียกขานที่ผู้พูดซึ่งเป็นสามีเรียกขานผู้ฟังซึ่งเป็นภรรยา และการใช้คำเรียกขานที่ผู้พูดซึ่งเป็กนภรรยาเรียกขานผู้ฟังซึ่งเป็นสามี จากตารางที่ 2 แสดงจำนวนคำเรียกขานในภาษาไทยแต่ละรูปแบบที่ปรากฏตามบทบาททางสังคมของผู้พูด ในกรณีที่ผู้พูดเป็นสามี และในกรณีที่ผู้พูดเป็นภรรยา (ดูช่องหมายเลข 5 และ 6 ตามแนวนอนของตารางที่ 2 ในภาคผนวก ค) จะเห็นได้ว่ามีการใช้คำเรียกขานแต่ละรูปแบบโดยเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อยตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างสามีกับภรรยาตามบทบาททางสังคม

5.1 สามีเรียกภรรยา

ลำดับที่	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1	ชื่อ	70.4
2.	คำนำหน้า+ชื่อ	20.0
3.	คำนำหน้า	6.9
4.	คำเรียกญาติ	0.9
	อาชีพ/ตำแหน่ง	0.9
	วลีแสดงความรู้สึก	0.9

5.2 ภรรยาเรียกสามี

ลำดับที่	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1.	ชื่อ	58.5
2.	คำนำหน้า+ชื่อ	16.0
3.	คำเรียกญาติ+ชื่อ	11.7
4.	คำเรียกญาติ	8.5
5.	คำนำหน้า+คำเรียกญาติ	3.1
6.	คำนำหน้า	1.1
	วลีแสดงความรู้สึก	1.1

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่าการใช้คำเรียกขานที่สามีและภรรยาต่างฝ่ายต่างใช้เรียกขานกันและกัน มีรูปแบบดังนี้คือ

ก. คำเรียกขานในภาษาไทยที่สามีใช้เรียกภรรยาตามบทบาททางสังคม

คำเรียกขานในภาษาไทยที่สามีเรียกขานภรรยาของตนมากที่สุดได้แก่ ชื่อ เช่น เกไล ชิม พิม ดารา เป็นต้น รองลงมาได้แก่ คำนำหน้า + ชื่อ เช่น คุณหยาด คุณเม คุณไก่ เป็นต้น และคำนำหน้า เช่น คุณสาวน้อย เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจำนวนการใช้คำเรียกขานที่สามีใช้เรียกขานภรรยาตาม ตารางที่ 5.1 จะเห็นได้ว่า ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่สามีเรียกขานภรรยามากที่สุด แม้ว่า คำนำหน้า+ชื่อ และ คำนำหน้ามีการใช้รองลงมาแต่จำนวนการปรากฏ

ก็ยังคงน้อยมากคือร้อยละ 20 และ 6.9 ตามลำดับ ในขณะที่ ชื่อ มีการใช้ถึงร้อยละ 70.4 สำหรับคำเรียกญาติเช่น น้องเอ๋ย อาชีพ / ตำแหน่งเช่น เมียจ๋า และ วลีแสดงความรู้สึก เช่น เมียผม เป็นคำเรียกขานที่สามีไม่นิยมใช้เรียกขานภรรยาของตน เนื่องจากมีการใช้ไม่ถึงร้อยละ 1

ข. คำเรียกขานในภาษาไทยที่ภรรยาใช้เรียกสามีตามบทบาททางสังคม

คำเรียกขานในภาษาไทยที่ภรรยาเรียกขานสามีของตนมากที่สุดได้แก่ ชื่อ เช่น ธาดา ทรงวุฒิ วุฒิ แม็ค เป็นต้น รองลงมาได้แก่คำนำหน้า+ชื่อ เช่น คุณวุฒิ คุณนินทร์ คุณแม็ค เป็นต้น คำเรียกญาติ + ชื่อ เช่น พี่ไพ เป็นต้น คำเรียกญาติ เช่น พี่ เป็นต้น คำนำหน้า + คำเรียกญาติ เช่น คุณพี่ คำนำหน้า เช่น คุณ วลีแสดงความรู้สึก เช่น ทูนหัว และเมื่อพิจารณาจำนวนการปรากฏของคำเรียกขานที่ภรรยาเรียกขานสามีตามตาราง 5.2 นั้น ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่ภรรยาเรียกขานสามีมากที่สุด เนื่องจากมีจำนวนการปรากฏของคำเรียกขานรูปแบบนี้ถึงร้อยละ 58.5 ในขณะที่รูปแบบคำเรียกขานอีก 6 รูปแบบที่กล่าวข้างต้นมีจำนวนการปรากฏที่น้อยกว่า ชื่อ มาก เมื่อเปรียบเทียบจำนวนร้อยละที่มีความแตกต่างกันมาก ถึงแม้ว่าภรรยาจะใช้คำเรียกขานทั้ง 6 รูปแบบนี้เรียกสามีของตนด้วยก็ตาม

จากการใช้คำเรียกขานที่สามี และภรรยาต่างฝ่ายต่างใช้เรียกขานกันและกันนั้น กล่าวได้ว่า ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่สามีและภรรยาต่างใช้เรียกขานกันในปัจจุบันมากที่สุดซึ่งแตกต่างจากคำเรียกขานในอดีตที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 46 - 47) ศึกษาพบว่า คำนำหน้า + ชื่อ เป็นคำเรียกขานที่สามีเรียกขานภรรยา และ คำนำหน้า เป็นคำเรียกขานที่ภรรยาเรียกขานสามี แต่ในสมัยหลังมีแนวโน้มจะมีการใช้ ชื่อ มากขึ้นซึ่งปรากฏในคำเรียกขานที่สามีเรียกขานภรรยาแต่ภรรยาเรียกขานสามีด้วย คำนำหน้า + ชื่อ ไม่นิยมใช้ ชื่อ แต่ลำพัง แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยาเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่สมดุล เนื่องจากภรรยาต้องแสดงความเคารพสามี แม้ว่าจะแสดงความเคารพน้อยลงจากอดีตจนถึงสมัยหลัง 14 ตุลาคมมาก และสามีจะแสดงความสนิทสนมกับ

ภรรยามากขึ้นก็ตาม แต่ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยาเป็นความสัมพันธ์ที่สมดุล เนื่องจากสามีและภรรยาต่างฝ่ายต่างใช้ ชื่อ ในการเรียกขานกัน กล่าวคือสามีและภรรยามีความใกล้ชิดกันมากและภรรยาไม่จำเป็นต้องแสดงความเคารพสามีมากเท่าในอดีตจะเห็นได้จากการที่ภรรยาเรียกขานสามีด้วย คำเรียกญาติ + ชื่อ คำนำหน้า + คำเรียกญาติ ในขณะที่สามีไม่ใช้ทั้ง 2 รูปแบบเรียกขานภรรยาเลย แต่มีการใช้ คำเรียกญาติ เรียกภรรยาของตนซึ่งมีปริมาณน้อยมาก (ร้อยละ 0.9) เมื่อเทียบกับ คำเรียกญาติ ที่ ภรรยาใช้เรียกสามี (ร้อยละ 8.5)

2.4.4 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างเพื่อนตามบทบาททางสังคม

การใช้คำเรียกขานตามความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในที่นี้หมายถึงคำเรียกขานที่เพื่อนกับเพื่อนต่างฝ่ายต่างใช้เรียกขานกันและกัน เพื่อน ได้แก่ เพื่อนสนิท เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนที่ไปมาหาสู่กัน เป็นต้น จากตารางที่ 2 แสดงจำนวนคำเรียกขานในภาษาไทยแต่ละรูปแบบที่ปรากฏตามบทบาททางสังคมของผู้พูด ในกรณีที่ผู้พูดเป็นเพื่อนกับผู้ฟัง (ดูช่องหมายเลข 7 ตามแนวนอนของตารางที่ 2 ในภาคผนวก ค) จะเห็นได้ว่ามีการใช้คำเรียกขานแต่ละรูปแบบโดยเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อยตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างเพื่อนตามบทบาททางสังคม

เพื่อนเรียกขานกัน

ลำดับที่	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1.	ชื่อ	70.9
2.	คำนำหน้า + ชื่อ	20.3
3.	คำเรียกญาติ+ชื่อ	3.0
4.	คำนำหน้า	2.9
5.	คำเรียกญาติ	1.5
6.	อาชีพ/ตำแหน่ง	1.0
7.	วลีแสดงความรู้สึก	0.2
	คำนำหน้า + วลีแสดงความรู้สึก	0.2

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า ชื่อ เช่น เชนทร์ วรา มนตรี ณิต เป็นต้น เป็นคำเรียกขานที่ใช้เรียกขานกันในหมู่เพื่อนมากที่สุด โดยเฉพาะเพื่อนที่มีความใกล้ชิดกัน และใช้ คำนำหน้า + ชื่อ เช่น คุณพิม คุณสุมทุม คุณหยาด คุณพีท เป็นอันดับรองลงมา ดังนั้นรูปแบบคำเรียกขานที่ใช้เรียกขานกันในหมู่เพื่อนจึงไม่แตกต่างจากรูปแบบคำเรียกขานในอดีตที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 33) ศึกษาไว้คือ ชื่อ และ คำนำหน้า + ชื่อ เป็นรูปแบบคำเรียกขานที่เพื่อนเรียกขานกัน และเป็นที่น่าสังเกตว่า คำนำหน้า + ชื่อ ใช้ในหมู่เพื่อนที่ไม่มีความใกล้ชิดกัน สำหรับรูปแบบอื่น ๆ อีก 6 รูปแบบมีการใช้น้อยมากเมื่อเทียบกับ 2 รูปแบบที่กล่าวข้างต้น ได้แก่ คำเรียกญาติ+ชื่อ เช่น พี่ละออ พี่วรรณ เป็นคำเรียกขานที่ใช้เรียกขานกันในหมู่เพื่อนที่มีวัยต่างกัน กล่าวคือฝ่ายหนึ่งมีอายุมากกว่าหรือสูงกว่าอีกฝ่ายหนึ่งเช่นเดียวกับการใช้ คำเรียกญาติ เช่น พี่ ส่วน

คำนำหน้า เช่น คุณ พ่อคุณ เป็นคำเรียกขานที่ใช้เรียกขานในหมู่เพื่อนที่ไม่ใกล้ชิดกัน

2.4.5 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างคู่รักตามบทบาททางสังคม

การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก ในที่นี้หมายถึงคำเรียกขานที่คู่รักต่างฝ่ายต่างใช้เรียกขานกันและกัน จากตารางที่ 2 แสดงจำนวนคำเรียกขานในภาษาไทยแต่ละรูปแบบที่ปรากฏตามบทบาททางสังคมของผู้พูด ในกรณีที่ผู้พูดเป็นคู่รักกับผู้ฟัง(ดูช่องหมายเลข 3 ของตารางที่ 2 ตามแนวนอนในภาคผนวก ค) จะเห็นได้ว่ามีการใช้คำเรียกขานแต่ละรูปแบบโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างคู่รักตามบทบาททางสังคม

คู่รักเรียกขานกัน

ลำดับที่	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1.	ชื่อ	67.5
2.	คำนำหน้า + ชื่อ	19.1
3.	คำเรียกญาติ + ชื่อ	8.3
4.	วลีแสดงความรู้สึก	3.4
5.	คำนำหน้า	1.7

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า ชื่อ เช่น เชนทร์ อนุพงษ์ เป็นคำเรียกขานที่คู่รักใช้เรียกขานกันและกันเช่นเดียวกับ คำนำหน้า + ชื่อ เช่น คุณกุล คุณเชนทร์ แต่อย่างไรก็ตามคู่รักจะใช้ ชื่อ เรียกขานกันและกันมากที่สุดเมื่อเทียบกับจำนวนการปรากฏกับ คำนำหน้า + ชื่อ ซึ่งแตกต่างกันมาก การใช้คำเรียกขาน

ทั้ง 2 รูปแบบนี้ไม่แตกต่างจากในอดีตที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 33 - 34) ศึกษาว่าคู่รักมักเรียกขานกันด้วย ชื่อ และ คำนำหน้า + ชื่อ แต่ในปัจจุบันมีแนวโน้มในการใช้ ชื่อ มากกว่า คำนำหน้า + ชื่อ สำหรับคำเรียกขานอีก 3 รูปแบบพบว่ามีการใช้น้อยมากเมื่อเทียบกับ 2 รูปแบบข้างต้น ได้แก่ คำเรียกญาติ + ชื่อ เช่น พี่วิธาน ส่วนใหญ่เป็นคำเรียกขานที่ฝ่ายหญิงเรียกชายคนรักของตนเช่นเดียวกับ คำนำหน้า เช่น คุณ ส่วน วลีแสดง-ความรู้สึก เช่น ทูนหัวคนดี เป็นคำเรียกขานที่ฝ่ายชายเรียกหญิงคนรักของตน

2.4.6 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างคนรู้จักตามบทบาททางสังคม

การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามความสัมพันธ์ระหว่างคนรู้จักกันในที่นี้ หมายถึง คำเรียกขานที่ผู้พูดใช้เรียกขานผู้ฟังซึ่งรู้จักกับตนแต่ไม่มีความสนิทสนมแบบญาติและแบบเพื่อน จากตารางที่ 2 แสดงจำนวนคำเรียกขานในภาษาไทยแต่ละรูปแบบที่ปรากฏตามบทบาททางสังคมของผู้พูด ในกรณีที่ผู้พูดเป็นคนรู้จักกับผู้ฟัง (ดูช่องหมายเลข 9 ตามแนวนอนของตารางที่ 2 ในภาคผนวก ค) จะเห็นได้ว่ามีการใช้คำเรียกขานแต่ละรูปแบบโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างคนรู้จักตามบทบาททางสังคม

คนรู้จักเรียกขานกัน

ลำดับที่	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1.	คำนำหน้า + ชื่อ	31.3
2.	ชื่อ	26.4
3.	คำนำหน้า	10.6
4.	คำเรียกญาติ + ชื่อ	10.2
5.	คำนำหน้า + คำเรียกญาติ	9.2
6.	คำเรียกญาติ	8.6
7.	คำนำหน้า + อ./ต.	1.6
8.	ยศ	1.2
9.	อาชีพ/ตำแหน่ง	0.7
10.	คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ชื่อ	0.2

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่าคำเรียกขานที่คนรู้จักใช้เรียกขานกันมากที่สุด คือ คำนำหน้า + ชื่อ เช่น คุณพิม คุณอภิราม และ ชื่อ เช่น แววตา วิภา ศิโรจน์ การใช้ ชื่อ เป็นคำเรียกขานนั้นมักปรากฏในหมู่คนที่รู้จักที่มีความใกล้ชิดกัน แต่ไม่มีความใกล้ชิดกันฉันท์เพื่อนนอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้คำเรียกขานรูปแบบอื่น ๆ อีกแต่น้อยมากเมื่อเทียบกับการใช้ คำนำหน้า+ชื่อ และ ชื่อ ได้แก่ คำเรียกญาติ+ชื่อ เช่น พี่ไพ อาณิต ป้าทอง คำนำหน้า + คำเรียกญาติ เช่น คุณพี่ คุณลุง คุณป้า และ คำเรียกญาติ เช่น พี่ น้า อา ตา คำเรียกขานทั้ง 3 รูปแบบนี้มักใช้ในหมู่คนรู้จักที่ผู้พูดมีอายุน้อยกว่าผู้ฟัง นอกจากนี้มีการใช้ คำนำหน้า+อาชีพ/ตำแหน่ง เช่น คุณหมอ ท่านทูต ยศ เช่น จ่า อาชีพ/ตำแหน่ง เช่น ผู้กอง คำนำหน้า+คำเรียกญาติ+ชื่อ

เช่น คุณอายา เป็นรูปแบบคำเรียกขานที่ไม่ค่อยใช้ในหมู่คนรู้จักกันเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาการใช้คำเรียกขานในหมู่คนรู้จักกันในปัจจุบันและในอดีตที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 34) ได้เคยศึกษาไว้ จะเห็นได้ว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำเรียกขาน กล่าวคือคำเรียกขานที่คนรู้จักกันใช้เรียกขานกันได้แก่ คำนำหน้า+ชื่อ และ ชื่อ ซึ่งคล้ายคลึงกับคำเรียกขานที่เพื่อนใช้เรียกขานกันแต่แตกต่างกัน คือ เพื่อนใช้ ชื่อ เรียกขานกันมากกว่า คำนำหน้า + ชื่อ ในขณะที่คนรู้จักกันใช้ คำนำหน้า + ชื่อ เรียกขานกันมากกว่า ชื่อ แสดงให้เห็นว่า ชื่อ แสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดกันระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังมากกว่า คำนำหน้า+ชื่อ

2.4.7 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างคนไม่รู้จักตามบทบาททางสังคม

การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามความสัมพันธ์ระหว่างคนไม่รู้จัก ในที่นี้หมายถึงคำเรียกขานที่ผู้พูดใช้เรียกขานผู้ฟังซึ่งไม่เคยรู้จักคุ้นเคยกันและเพิ่งพบกันเป็นครั้งแรก จากตารางที่ 2 แสดงจำนวนคำเรียกขานในภาษาไทยแต่ละรูปแบบที่ปรากฏตามบทบาททางสังคมของผู้พูด ในกรณีที่ผู้พูดไม่รู้จักกับผู้ฟัง (ดูช่องหมายเลข 10 ตามแนวนอนของตารางที่ 2 ในภาคผนวก ค) จะเห็นได้ว่ามีการใช้คำเรียกขานแต่ละรูปแบบโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างคนไม่รู้จักตามตามบทบาททางสังคม

คนไม่รู้จักเรียกขานกัน

ลำดับที่	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1.	คำนำหน้า	69.2
2.	คำนำหน้า + ชื่อ	11.5
3.	คำเรียกญาติ	7.7
4.	คำนำหน้า + อ./ต..	5.8
5.	คำนำหน้า + คำเรียกญาติ	3.9
6.	อาชีพ/ตำแหน่ง	1.9

จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่า คำนำหน้า เช่น คุณ คุณผู้หญิง ท่าน เป็นคำเรียกขานที่คนไม่รู้จักใช้เรียกขานกัน จากข้อมูลพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคนไม่รู้จักนั้นเป็นความสัมพันธ์ที่ทั้งสองฝ่ายไม่มีความใกล้ชิดกันเลย แสดงให้เห็นว่า คำนำหน้า เป็นคำเรียกขานที่ใช้ในหมู่คนที่ไม่ใกล้ชิดกัน นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้รูปแบบอื่น ๆ อีกแต่น้อยมากเมื่อเทียบกับการใช้ คำนำหน้า เป็นคำเรียกขาน คำเรียกขานรูปแบบดังกล่าวได้แก่ คำนำหน้า + ชื่อ ซึ่งพบในกรณีที่ผู้พูดทราบชื่อของคู่สนทนามาก่อน เช่น คุณพิมพรรณ คำเรียกญาติ เช่น ลุง ป้า คำนำหน้า + อาชีพ/ตำแหน่ง เช่น คุณหมอ คำนำหน้า + คำเรียกญาติ เช่น คุณลุง ไอ้น้อง และอาชีพ/ตำแหน่ง เช่น ผู้กอง และเมื่อพิจารณาคำเรียกขานที่ใช้ในหมู่คนที่ไม่รู้จักทั้งในปัจจุบันและในอดีตที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 35) ได้เคยศึกษาไว้ จะเห็นได้ว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำเรียก

ขานเลย กล่าวคือ คำนำหน้า ยังคงเป็นคำเรียกขานที่ใช้เรียกขานกันในหมู่คนไม่รู้จัก

2.4.8 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการตามบทบาททางสังคม

การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ ในที่นี้หมายถึงคำเรียกขานที่ผู้พูดซึ่งเป็นผู้ให้บริการใช้เรียกขานผู้ฟังซึ่งเป็นผู้รับบริการ และคำเรียกขานที่ผู้พูดซึ่งเป็นผู้รับบริการใช้เรียกขานผู้ฟังซึ่งเป็นผู้ให้บริการ ผู้ให้บริการ หมายถึง ผู้ดำเนินกิจการหรือธุรกิจที่ให้บริการแก่ผู้มาติดต่อซึ่งจ่ายเงินเพื่อให้ได้สิ่งของหรือบริการตามที่ต้องการ เช่น คนขายของ ช่างตัดผม ช่างตัดเสื้อ ช่างซ่อมต่าง ๆ เป็นต้น ผู้รับบริการ หมายถึง ผู้ที่จ่ายเงินเมื่อได้รับบริการหรือสิ่งของตามที่ต้องการ เช่น ลูกค้า คนซื้อ เป็นต้น จากตารางที่ 2 แสดงจำนวนคำเรียกขานในภาษาไทยแต่ละรูปแบบที่ปรากฏตามบทบาททางสังคมของผู้พูด ในกรณีที่ผู้พูดเป็นผู้ให้บริการและในกรณีที่ผู้พูดเป็นผู้รับบริการ (ดูช่องหมายเลข 11 และ 12 ตามแนวนอนของตารางที่ 2 ในภาคผนวก ค) จะเห็นได้ว่า มีการใช้คำเรียกขานแต่ละรูปแบบโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการตามบทบาททางสังคม

10.1 ผู้ให้บริการเรียกผู้รับบริการ

ลำดับที่	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1.	คำนำหน้า	73.7
2.	คำนำหน้า+ชื่อ	21.0
3.	คำนำหน้า+คำเรียกญาติ	5.3

10.2 ผู้รับบริการเรียกผู้รับบริการ

ลำดับที่	รูปแบบคำเรียกขาน	ร้อยละ
1.	คำนำหน้า	31.6
	อาชีพ/ตำแหน่ง	31.6
	คำนำหน้า+อ./ต.	31.6
2.	คำนำหน้า+ชื่อ	5.2

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่าการใช้คำเรียกขานระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ มีรูปแบบดังนี้

ก. คำเรียกขานในภาษาไทยที่ผู้ให้บริการใช้เรียกผู้รับบริการตามบทบาททางสังคม

คำเรียกขานที่ผู้ให้บริการเรียกขานผู้รับบริการมาก ได้แก่ <u>คำนำหน้า</u> เช่น คุณ นอกจากนี้ผู้ให้บริการอาจเรียกขานผู้รับบริการด้วย <u>คำนำหน้า + ชื่อ</u> เช่น คุณลินิน และ <u>คำนำหน้า + คำเรียกญาติ</u> เช่น คุณลุง อย่างไรก็ตามผู้ให้บริการไม่ค่อยใช้ <u>คำนำหน้า + ชื่อ</u> และ <u>คำนำหน้า + คำเรียกญาติ</u> เรียกขานผู้รับบริการ เมื่อเปรียบเทียบการปรากฏคำเรียกขานทั้ง 2 รูปแบบกับการปรากฏของ <u>คำนำหน้า</u> และคำเรียกขานที่ผู้ให้บริการเรียกขานผู้รับบริการในปัจจุบันนั้นไม่แตกต่างจากในอดีตที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 32) กล่าวคือ <u>คำนำหน้า</u> เป็นคำเรียกขานที่ผู้ให้บริการเรียกขานผู้รับบริการ

ข. คำเรียกขานในภาษาไทยที่ผู้รับบริการใช้เรียกผู้ให้บริการตามบทบาททางสังคม

คำเรียกขานที่ผู้รับบริการเรียกขานผู้ให้บริการมาก ได้แก่ คำนำหน้า เช่น คุณ รวมทั้งผู้รับบริการยังเรียกขานผู้ให้บริการด้วย อาชีพ/ตำแหน่ง เช่น หมอ และ คำนำหน้า + อาชีพ/ตำแหน่ง เช่น คุณหมอ สำหรับ คำนำหน้า + ชื่อ เช่น คุณแก้วตา เป็นคำเรียกขานที่ผู้รับบริการใช้เรียกขานผู้ให้บริการน้อยมากเมื่อเทียบกับคำเรียกขาน 3 รูปแบบแรก เมื่อพิจารณาจากการใช้คำเรียกขานที่ผู้รับบริการใช้เรียกขานผู้ให้บริการในปัจจุบันพบว่ามีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529 : 39) ศึกษาพบว่าคำเรียกขานที่ผู้รับบริการใช้บริการมีแนวโน้มว่าจะใช้ คำนำหน้า + ชื่อ ในปัจจุบันจากเดิมซึ่งใช้ คำนำหน้า แต่อย่างไรก็ตามจากตารางที่ 10.2 จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ผู้รับบริการเรียกขานผู้ให้บริการด้วย คำนำหน้า เช่นเดิม

จากการใช้คำเรียกขานระหว่างผู้ให้บริการ และ ผู้รับบริการจะเห็นได้ว่าทั้งสองฝ่ายต่างเรียกขานกันด้วย คำนำหน้า และรองลงมา คือ คำนำหน้า + ชื่อ ซึ่งผู้ให้บริการใช้เรียกผู้รับบริการมากกว่าผู้รับบริการใช้เรียกผู้ให้บริการ นอกจากนี้ผู้ให้บริการอาจเรียกผู้รับบริการด้วย คำนำหน้า + คำเรียกญาติ ในขณะที่ผู้รับบริการอาจเรียกผู้ให้บริการด้วย อาชีพ/ตำแหน่ง หรือ คำนำหน้า + อาชีพ/ตำแหน่ง ได้เช่นกัน

2.4.9 สรุปการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามบทบาททางสังคมของผู้พูด

จากการวิเคราะห์การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยตามบทบาททางสังคมของผู้พูดกับผู้ฟัง จะเห็นได้ว่าบทบาททางสังคมเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดการใช้คำเรียกขานรูปแบบต่าง ๆ เมื่อพิจารณาจากรูปแบบที่มีการใช้มากที่สุดซึ่งแสดงว่าผู้พูดมักเรียกผู้ฟังด้วยรูปแบบดังกล่าวมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ ที่มีการใช้รองลงมา ดังนี้

1. การใช้คำเรียกขานระหว่างญาติผู้ใหญ่กับญาติผู้น้อย และผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างมีความสัมพันธ์ที่ไม่สมดุลกัน คือ ฝ่ายหนึ่งมีสถานภาพสูงหรือต่ำกว่าอีกฝ่ายหนึ่งนั้นมีการใช้คำเรียกขานที่มีรูปแบบแตกต่างกัน ผู้พูดที่มีสถานภาพสูงกว่าเรียกผู้ฟังที่มีสถานภาพต่ำกว่าด้วย ชื่อ ดังเช่น ญาติผู้ใหญ่เรียกญาติผู้น้อย และผู้บังคับบัญชาเรียกผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย ชื่อ แต่ผู้พูดที่มีสถานภาพต่ำกว่าจะไม่ใช้ ชื่อ เรียกผู้ฟังมีสถานภาพสูงกว่า ดังเช่นญาติผู้น้อยเรียกญาติผู้ใหญ่ด้วย คำเรียกญาติ และผู้ใต้บังคับบัญชาเรียกผู้บังคับบัญชาด้วย คำนำหน้า+ชื่อ

2. การใช้คำเรียกขานระหว่างสามีกับภรรยา ระหว่างเพื่อน ระหว่างคู่รัก ระหว่างคนรู้จัก และคนไม่รู้จัก ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างมีความสัมพันธ์แบบสมดุล คือ ต่างฝ่ายต่างมีบทบาททางสังคมที่เหมือนกัน จะเห็นได้ว่าคำเรียกขานที่ทั้งสองฝ่ายใช้เรียกขานกันจึงมีรูปแบบเหมือนกันดังเช่น ชื่อ คำเรียกขานที่ใช้เรียกขานกันระหว่างสามีกับภรรยา ระหว่างคู่รัก และระหว่างเพื่อน ซึ่งจัดว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมากที่สุดเมื่อเทียบกับคนรู้จัก และคนไม่รู้จัก ในขณะที่คนรู้จักกันซึ่งจัดได้ว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดรองลงมา เมื่อเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา ระหว่างคู่รัก และระหว่างเพื่อน จะเห็นได้ว่าต่างเรียกขานกันด้วย คำนำหน้า+ชื่อ และคนไม่รู้จักกันซึ่งจัดได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ใกล้ชิดเลยเมื่อเทียบความสัมพันธ์อื่น ๆ ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ต่างเรียกขานกันด้วย คำนำหน้า

3. การใช้คำเรียกขานระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างมีความสัมพันธ์ที่เป็นกลาง และไม่สามารถตัดสินได้ว่าฝ่ายใดมีสถานภาพสูงกว่าหรือต่ำกว่า จะเห็นได้ว่าทั้งสองฝ่ายต่างเรียกขานกันด้วย คำนำหน้า แสดงว่าต่างฝ่ายต่างมองกันว่ามีสถานภาพเท่ากัน แม้ว่าในบางครั้งผู้รับบริการมองผู้ให้บริการว่ามีบทบาทต่างกันกับตนด้วยการใช้ อาชีพ/ตำแหน่ง หรือ คำนำหน้า+อาชีพ/ตำแหน่ง เรียกผู้ให้บริการเช่นเดียวกับที่ใช้ คำนำหน้า